

**Sociologia del coneixement**

Codi: 101131  
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OT	4	0

**Professor/a de contacte**

Nom: María Esther Fernández Mostaza

Correu electrònic: MariaEsther.Fernandez@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

No n'hi ha cap.

**Objectius**

Realitat objectiva i subjectiva alhora; la societat és un producte humà, al mateix temps que l'ésser humà és un producte social. Des d'aquesta perspectiva dialèctica de base, la sociologia del coneixement es planteja l'anàlisi dels processos d'institucionalització, de legitimació i d'interiorització de la realitat, tot interrogant-se sobre allò que en una societat determinada passa pel coneixement, començant pel coneixement de la realitat primordial que és el món donat per descomptat de la vida quotidiana.

Després d'una primera part introductòria sobre els orígens i l'evolució de la sociologia del coneixement com a disciplina, es treballarà a fons l'obra teòrica de Berger i Luckmann *La construcció social de la realitat*.

**Competències**

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
4. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
5. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
8. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
10. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
11. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
14. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
15. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## Continguts

### I. Introducció. *La sociologia del coneixement*

1. Els antecedents teòrics de la sociologia del coneixement
2. Les contribucions de Max Weber i Èmile Durkheim
3. Karl Mannheim: *Ideologia i Utopia*
4. Alfred Schütz: fenomenologia i sociologia del coneixement

### II. La teorització de Peter L. Berger i Thomas Luckmann: *La construcció social de la realitat*

5. Els fonaments del coneixement a la vida quotidiana
6. La societat com a realitat objectiva: institucionalització, universos simbòlics i legitimació
7. La societat com a realitat subjectiva: interiorització, procés de socialització i teories d'identitat

### III. Sociologia del coneixement i teoria sociològica

8. Sociologia del coneixement des de la construcció de metàfores: el pont, la porta, el mirall i la finestra

## Metodologia

L'assignatura es dividirà en tres grans blocs temàtics que donen pas a debats a classe (bloc I). A mesura que avanci el curs, seguirà una prova escrita (bloc II) i, finalment, un treball en grup (bloc III) que consistirà en la presentació d'una proposta de treball de recerca.

### I. Una breu introducció a la sociologia del coneixement

## II. La construcció social de la realitat: un tractat

## III. Aproximació al vincle entre la sociologia del coneixement i la sociologia de la religió

### Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
<b>Tipus: Dirigides</b>			
La construcció social de la realitat	20	0,8	3, 4, 6, 10, 14
Explicació dels antecedents històrics i origen de la Sociologia del Coneixement	20	0,8	3, 6, 7, 10
La Sociologia del Coneixement en l'etapa contemporània	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15
<b>Tipus: Supervisades</b>			
Debats a classe sobre els eixos temàtics, preparació dels escrits individuals i del projecte final	30	1,2	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15
<b>Tipus: Autònomes</b>			
Lectura i comentari dels textos corresponents als tres grans blocs de l'assignatura recomanades .	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

### Avaluació

**L'avaluació serà continuada** i exigeix una assistència regular a classe. Més concretament: Els dies dels debats i conferències a classe són d'assistència obligatòria i, per la naturalesa dels mateixos, no es poden recuperar.

Més específicament:

Bloc I: 30% de la nota final. Aquesta part introductòria serà avaluada a classe amb dos controls de lectura, cadascun dels quals representa un 10%, i dues conferències amb control d'assistència que representen el 10% restant.

Bloc II: 50% de la nota final. Serà una prova escrita, individual, sobre el contingut del llibre *La construcció social de la realitat*.

Bloc III: 20% de la nota final. Correspon al treball en grup, que no necessàriament haurà de ser escrit.

L'assignatura, no obstant, contempla **sistemes de recuperació** si s'ha obtingut una qualificació mínima de 3,5 al bloc II. Aquesta recuperació té caràcter individual.

### Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada a través dels escrits individuals que es corresponen als 3 grans blocs del programa de l'assignatura (avaluació que també inclou l'assistència activa als debats a classe)	80	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

## Bibliografia

### Bibliografia General

Berger, P. L.; Luckmann, T. (1988), *La construcció social de la realitat*, Barcelona, Herder.

Lamo de Espinosa, E; González García, J.M.; Torres Albero, C. (1994), *La sociología del conocimiento y de la ciencia*, Madrid, Alianza.

Löwy, M. (2000), *¿Qué es la sociología del conocimiento?*, México, Fontamara.

Horowitz, I.L. (1964), *Historia y elementos de sociología del conocimiento*, Buenos Aires, EUDEBA.

Mannheim, K. (1987), *Ideología i Utopia*, Barcelona, Ed.62.

Medina, E. (1991), *Conocimiento y sociología de la ciencia*, Madrid, CIS.

Merton, R.K. (1965), *Estudios sobre sociología de la ciencia* a R. K. Merton, *Teoría y estructuras sociales*, México, FCE.

Schütz, A. (1974), *Estudios sobre teoría social*, Buenos Aires, Amorrortu.

Siegel, K. (2001), *Women's Autobiographies, Culture, Feminism*, Nova York, Peter Lang.

**Bibliografia complementària:** S'anunciarà en iniciar al curs, en funció dels temes dels treballs, i les referències seràn publicades a l'aula moodle.